

Enhed
Valgheden

Sagsbehandler
Anna Nystrup

Sagsnr.
2018 - 808

Doknr.
22066

Dato
14-12-2018

UDKAST TIL

Bekendtgørelse om brevstemmeafgivning i kriminalforsorgens fængsler og arresthuse

I medfør af § 63, 1. pkt., i lov om valg til Folketinget, jf. lovbekendtgørelse nr. 1426 af 8. december 2017, og § 69, 1. pkt., og § 105 h, stk. 12, 2. pkt., i lov om kommunale og regionale valg, jf. lovbekendtgørelse nr. 1030 af 6. juli 2018, fastsættes:

Kapitel 1

De stemmeberettigede, fristen for brevstemmeafgivning m.v.

§ 1. Vælgere, der er indsat i kriminalforsorgens fængsler eller arresthuse, kan inden for de sidste 3 uger før valgdagen, dog senest tredjesidste søgnedag før valgdagen, afgive brevstemme i institutionen til folketingsvalg, Europa-Parlamentsvalg, kommunale og regionale valg og landsdækkende folkeafstemninger.

Stk. 2. Til bindende kommunale folkeafstemninger kan vælgere, der er indsat i en af kriminalforsorgens fængsler eller arresthuse i den region, hvor den kommune, hvor folkeafstemningen afholdes, er beliggende, afgive brevstemme i institutionen de sidste 3 uger før afstemningsdagen, dog senest tredjesidste søgnedag før afstemningsdagen. Endvidere kan vælgere, der er indsat i en af kriminalforsorgens fængsler eller arresthuse uden for den region, hvor den kommune, hvor folkeafstemningen afholdes, er beliggende, efter aftale mellem kriminalforsorgen og kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor folkeafstemningen afholdes, afgive brevstemme til den bindende kommunale folkeafstemning i institutionen de sidste 3 uger før afstemningsdagen, dog senest tredjesidste søgnedag før afstemningsdagen.

Stk. 3. Vælgere, der påregnes løsladt inden valgdagen, kan også afgive brevstemme i institutionen.

Stk. 4. Såvel vælgere, der er domfældte, som varetægtsarrestanter eller anholdte kan afgive brevstemme i institutionen.

§ 2. Institutionen skal senest 3 uger før valgdagen, eller for så vidt angår folketingsvalg snarest muligt efter at valget er udskrevet, sørge for, at de indsatte bliver gjort bekendt med muligheden for at afgive brevstemme i institutionen. Vælgere, der ind sættes inden for den periode, hvor der kan afgives brevstemme, skal ligeledes orienteres om muligheden for at afgive brevstemme i institutionen.

Kapitel 2

Stemmемodtagere

§ 3. Brevstemmer i kriminalforsorgens fængsler og arresthuse skal afgives til to stemmemodtagere, jf. dog § 14, stk. 2-5. Stemmемodtagerne skal være ansat på institutionen eller i kommunens forvaltning. Stemmемodtagerne skal udpeges blandt fast ansat personale, jf. dog stk. 3. Der skal udpeges et eller flere par stemmemodtagere.

Stk. 2. Institutionens leder udpeger de personer, der skal fungere som stemmemodtagere, og sørger i øvrigt for forberedelsen og gennemførelsen af brevstemmeafgivningen. Lederen sørger herunder for, at stemmemodtagerne er gjort bekendt med deres opgaver i forbindelse med gennemførelsen af brevstemmeafgivningen samt med de særlige pligter, der påhviler dem efter § 62, stk. 1, i lov om valg til Folketinget og § 68, stk. 1, og § 105 h, stk. 10, i lov om kommunale og regionale valg.

Stk. 3. Kandidater til valget kan ikke udpeges som stemmemodtagere.

Kapitel 3

Stemmelokaler

§ 4. På hverdage i den periode, hvor der kan afgives brevstemme, skal der så vidt muligt være adgang til brevstemmeafgivning i et bestemt lokale inden for et nærmere fastsat tidsrum.

Stk. 2. På de enkelte afdelinger i institutionen kan der indrettes særlige stemmelokaler, hvor der kan afgives brevstemme inden for et nærmere fastsat tidsrum på en eller flere dage i den periode, hvor der kan brevstemmes.

Stk. 3. Stemmeafgivningen kan finde sted i den indsattes opholdsrum, såfremt forholdene taler herfor.

Stk. 4. Institutionen skal sørge for, at de indsatte ikke bliver udsat for valgagitation i stemmelokalerne eller i de umiddelbare adgangsveje hertil.

§ 5. Stemmelokalerne skal være indrettet således, at vælgerne kan udfylde stemmesedlen uset af andre, enten ved et enligtstående bord eller i et særligt indrettet stemmerum.

Stk. 2. Brevstemmeafgivning i den indsattes opholdsrum skal tilrettelægges og gennemføres således, at vælgeren kan udfylde stemmesedlen uset af andre. Ud over den indsatte og stemmemodtagerne og en eventuel hjælper, vælgeren har udpeget, jf. § 14, stk. 2 og 3, må der ikke være andre til stede, mens brevstemmeafgivningen finder sted.

Kapitel 4

Brevstemmematerialet

§ 6. Til folketingsvalg, Europa-Parlamentsvalg, landsdækkende folkeafstemninger og bindende kommunale folkeafstemninger består brevstemmematerialet af

- 1) en stemmeseddel,
- 2) en konvolut,
- 3) et følgebrev og
- 4) en yderkuvert.

Stk. 2. Til kommunale og regionale valg består brevstemmematerialet af

- 1) en stemmeseddel til kommunalbestyrelsesvalget med tilhørende konvolut,
- 2) en stemmeseddel til regionsrådsvalget med tilhørende konvolut,
- 3) et følgebrev og
- 4) en yderkuvert.

§ 7. Ved brevstemmeafgivningen til folketingsvalg, Europa-Parlamentsvalg, kommunale og regionale valg og landsdækkende folkeafstemninger må kun benyttes det brevstemmemateriale, der er tilvejebragt ved økonomi- og indenrigsministerens foranstaltning. Ved brevstemmeafgivningen til bindende kommunale folkeafstemninger må kun benyttes det brevstemmemateriale, der er tilvejebragt af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor folkeafstemningen afholdes.

Stk. 2. Forud for folketingsvalg, Europa-Parlamentsvalg, kommunale og regionale valg og landsdækkende folkeafstemninger giver Økonomi- og Indenrigsministeriet via Direktoratet for Kriminalforsorgen institutionen meddelelse om indholdet og udformningen af det brevstemmemateriale, der skal benyttes.

Stk. 3. Forud for bindende kommunale folkeafstemninger skal kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor folkeafstemningen afholdes, via Direktoratet for Kriminalforsorgen tilsende de institutioner, der er nævnt i § 1, stk. 2, brevstemmematerialet til

afstemningen eller anviser Direktoratet for Kriminalforsorgen, hvor brevstemmematerialet kan rekvireres for kommunens regning.

Kapitel 5

Den almindelige fremgangsmåde ved brevstemmeafgivning

§ 8. Vælgere, der ønsker at brevstemme, skal vise fornøden legitimation til stemmemodtagerne (sundhedskort, kørekort, pas eller lignende). Hvis mindst en af stemmemodtagerne har sikkert kendskab til vælgerens identitet, kan der ses bort fra kravet om forevisning af legitimation.

Stk. 2. Stemmемodtagerne skal undersøge, om de indsatte, der ønsker at afgive brevstemme, senest på valgdagen er fyldt 18 år. Stemmемodtagerne skal ikke undersøge, om den indsatte (vælgeren) opfylder de øvrige valgretsbestemmelser.

Stk. 3. Når vælgeren har forevist legitimation, jf. dog stk. 1, 2. pkt., udleveres brevstemmematerialet til vælgeren. Stemmемodtagerne skal påse, at vælgeren ikke fjerner sig fra stemmelokalet med brevstemmematerialet, og at stemmeafgivningen sker umiddelbart efter, at brevstemmematerialet er udleveret. Stemmемodtagerne skal endvidere påse, at vælgeren udfylder stemmesedlen og indlægger denne i konvolutten, uden at andre, herunder stemmemodtagerne, kan se, hvorledes vælgeren har stemt, jf. dog § 14, stk. 1-3.

§ 9. Til folketingsvalg foregår stemmeafgivningen på følgende måde:

- 1) På stemmesedlen skriver vælgeren navnet eller bogstavbetegnelsen for et parti, der har kandidater opstillet i den storkreds, hvor vælgeren er optaget på valglisten (har fast bopæl). Ønsker vælgeren at stemme på en bestemt kandidat, der er opstillet i den pågældende storkreds, skrives navnet på kandidaten, eventuelt med tilføjelse af partinavnet eller bogstavbetegnelsen for det parti, som kandidaten er opstillet for. Mindst én af de tre rubrikker på stemmesedlen skal udfyldes. Ønsker vælgeren at stemme på en kandidat, der opstiller uden for partierne, kan der ikke tillige anføres et partibogstav eller partinavn.
- 2) Når vælgeren har udfyldt stemmesedlen, lægger vælgeren den i konvolutten og tilklæber denne.
- 3) Derefter udfylder vælgeren følgebrevet og underskriver dette i overværelse af stemmemodtagerne. En af stemmemodtagerne kan udfylde følgebrevet, hvis vælgeren ikke er i stand til det eller ønsker hjælp.
- 4) En af stemmemodtagerne attesterer stemmeafgivningen med sin underskrift på følgebrevet samt med angivelse af sin stilling. Følgebrevet skal endvidere påføres institutionens stempel eller navn. Hvis en af stemmemodtagerne har udfyldt følgebrevet, jf. nr. 3, skal attestationen foretages af den anden stemmemodtager.
- 5) Vælgeren lægger konvolutten med stemmeseddel samt følgebrevet i yderkuverten og udfylder og lukker yderkuverten i overværelse af stemmemodtagerne. Yderkuverten adresseres til kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor vælgeren har fast bopæl. I rubrikken på bagsiden af yderkuverten skal vælgeren skrive sit navn, fødselsdato og bopæl. En af stemmemodtagerne kan udfylde rubrikken på bagsiden af yderkuverten, hvis vælgeren ikke er i stand til det eller ønsker hjælp.
- 6) Yderkuverten med konvolut med stemmeseddel samt følgebrev afleveres til en af stemmemodtagerne, der sørger for, at yderkuverten snarest afsendes til vedkommende kommunalbestyrelse. Hver yderkuvert skal sendes særskilt. Flere yderkuverter stilet til samme kommunalbestyrelse må ikke sendes som én forsendelse nedlagt i en større konvolut eller lignende.

§ 10. Til Europa-Parlamentsvalg foregår stemmeafgivningen på følgende måde:

- 1) På stemmesedlen skriver vælgeren navnet eller bogstavbetegnelsen for et parti, der har opstillet en kandidatliste til valget. Ønsker vælgeren at stemme på en bestemt kandidat, skrives navnet på denne, eventuelt med tilføjelse af partinavnet eller bogstavbetegnelsen for den kandidatliste, som kandidaten er opstillet på. Mindst én af de tre rubrikker på stemmesedlen skal udfyldes.
- 2) Derefter følges samme fremgangsmåde som ved folketingsvalg, jf. § 9, nr. 2-6.

§ 11. Til kommunale og regionale valg foregår stemmeafgivningen på følgende måde, jf. dog stk. 2:

1) På stemmesedlen til kommunalbestyrelsesvalget skriver vælgeren listebetegnelsen (partinavnet) eller bogstavbetegnelsen for en kandidatliste, der er opstillet til kommunalbestyrelsesvalget i den kommune, hvor vælgeren har fast bopæl. Ønsker vælgeren at stemme på en bestemt kandidat, der er opstillet til valget til kommunalbestyrelsen i den pågældende kommune, skrives navnet på kandidaten, eventuelt med tilføjelse af listebetegnelsen (partinavnet) eller bogstavbetegnelsen for den kandidatliste, som kandidaten er opstillet på. Mindst én af de tre rubrikker på stemmesedlen skal udfyldes. Stemmesedlen lægges derefter i den tilhørende konvolut, der tilklæbes.

2) På stemmesedlen til regionsrådsvalget skriver vælgeren listebetegnelsen (partinavnet) eller bogstavbetegnelsen for en kandidatliste, der er opstillet til regionsrådsvalget i den region, hvor vælgeren har fast bopæl. Ønsker vælgeren at stemme på en bestemt kandidat, der er opstillet til valget til regionsrådet i den pågældende region, skrives navnet på kandidaten, eventuelt med tilføjelse af listebetegnelsen (partinavnet) eller bogstavbetegnelsen for den kandidatliste, som kandidaten er opstillet på. Mindst én af de tre rubrikker på stemmesedlen skal udfyldes. Stemmesedlen lægges derefter i den tilhørende konvolut, der tilklæbes.

3) Derefter følges samme fremgangsmåde som ved folketingsvalg, jf. § 9, nr. 3-6. Begge konvolutter med stemmesedler samt følgebrevet lægges i én yderkuvert.

Stk. 2. Hvis en vælger alene ønsker at afgive stemme enten til kommunalbestyrelsesvalget eller til regionsrådsvalget, kan vælgeren enten undlade at udfylde den anden stemmeseddel og i øvrigt følge samme fremgangsmåde som angivet i stk. 1 (afgive blank stemme) eller tilbagelevere den ubenyttede stemmeseddel med tilhørende konvolut til en af stemmemodtagerne. Den ubenyttede stemmeseddel og konvolut påtegnes »Ikke benyttet« og tilintetgøres af institutionen. I øvrigt følges samme fremgangsmåde som angivet i stk. 1.

§ 12. Til landsdækkende folkeafstemninger og bindende kommunale folkeafstemninger foregår stemmeafgivningen på følgende måde:

1) På stemmesedlen, hvorpå der klart adskilt er trykt ordene »Ja« og »Nej«, sætter vælgeren et kryds ved ordet »Ja«, såfremt vælgeren stemmer for lovforslaget eller loven til landsdækkende folkeafstemning henholdsvis for beslutningen til bindende kommunal folkeafstemning. Vælgere, der stemmer imod, sætter et kryds ved ordet »Nej«.

2) Derefter følges samme fremgangsmåde som ved folketingsvalg, jf. § 9, nr. 2-6.

§ 13. Portoudgiften til forsendelse af brevstemmerne afholdes af institutionen.

Kapitel 6

Hjælp til stemmeafgivningen

§ 14. Hvis en vælger, der ønsker at afgive stemme, ikke er i stand til at udfylde stemmesedlen, følgebrevet eller yderkuverten, eller hvis vælgeren i øvrigt ønsker hjælp i forbindelse med stemmeafgivningen, skal stemmemodtagerne yde den fornødne hjælp hertil, jf. dog stk. 2-5.

Stk. 2. I stedet for den ene af stemmemodtagerne kan vælgeren forlange personlig bistand til stemmeafgivningen af en person, der er udpeget af vælgeren selv, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Personlig bistand til stemmeafgivningen kan ydes alene af en person, der er udpeget af vælgeren selv, hvis vælgeren over for stemmemodtageren udtrykkeligt og utvetydigt tilkendegiver et ønske herom, og vælgerens ønske er begrundet i en umiddelbart konstaterbar eller dokumenterbar fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, jf. § 61, stk. 4, 4. pkt., i lov om valg til Folketinget, og § 67, stk. 4, 4. pkt., i lov om kommunale og regionale valg, i det omfang dette ikke strider mod de vilkår for fængsling, herunder reglerne om adgangen til besøg, som vælgeren er undergivet. Vælgeren skal således have en funktionsnedsættelse, som umiddelbart kan ses, f.eks. i form af brækkede lemmer, brug af kørestol, krykkestokke, mobilitystok eller førerhund og lignende, eller en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, som vælgeren kan dokumentere,

f.eks. i form af et ledsagekort eller parkeringskort for personer med handicap udstedt af Danske Handicaporganisationer, en lægeerklæring eller en erklæring eller attest udstedt af en offentlig myndighed.

Stk. 4. Personlig bistand til udfyldning af stemmesedlen efter stk. 1-3 kan kun ydes, såfremt vælgeren umiddelbart over for den eller dem, der yder personlig bistand, utvetydigt kan tilkendegive, på hvilket parti (kandidatliste) eller hvilken kandidat vælgeren ønsker at stemme, eller for så vidt angår folkeafstemninger, hvorvidt vælgeren ønsker at stemme ja eller nej.

Stk. 5. Det er stemmemodtagerne, der vurderer, om personlig bistand kan ydes efter stk. 1-4.

Stk. 6. Hvis der er ydet personlig bistand til at udfylde stemmesedlen, skal dette fremgå af følgebrevet, idet dette påføres ordene »Personlig bistand ydet til udfyldning af stemmesedlen« eller lignende efterfulgt af underskrift af den eller dem, der har ydet personlig bistand.

Stk. 7. Hvis vælgeren ikke er i stand til at underskrive følgebrevet, skal den ene af stemmemodtagerne på det sted på følgebrevet, der er beregnet til vælgerens egenhændige underskrift, underskrive med sit eget navn efterfulgt af ordet »for« samt vælgerens navn. Den anden stemmemodtager underskriver attesten på følgebrevet.

Stk. 8. Medvirker en person, der er udpeget af vælgeren selv, til vælgerens stemmeafgivning, ydes den fornødne personlige bistand til udfyldelsen af stemmesedlen, følgebrevet eller yderkuverten enten af den person, der er udpeget af vælgeren selv, og en stemmemodtager i forening, jf. stk. 2, eller alene af den person, der er udpeget af vælgeren selv, jf. stk. 3. Stemmemodtageren sikrer sig dog vælgerens identitet, jf. § 8, attesterer stemmeafgivningen på følgebrevet, jf. § 9, nr. 4, og giver vejledning m.v. efter kapitel 7. Hvis vælgeren ikke er i stand til at underskrive følgebrevet, underskriver den person, der er udpeget af vælgeren selv, eller, hvis dette ikke er muligt, en stemmemodtager, følgebrevet på vælgerens vegne, jf. stk. 7.

Kapitel 7

Vejledning af vælgeren om fremgangsmåden ved brevstemmeafgivning, om opstillede partier og kandidater m.v.

§ 15. Stemmemodtagerne skal om fornødent give vælgeren vejledning om fremgangsmåden ved brevstemmeafgivning, jf. §§ 8-12, herunder om mulighederne og betingelserne for, at der ydes hjælp til stemmeafgivningen, jf. § 14.

§ 16. Stemmemodtagerne skal sørge for, at vælgeren i forbindelse med stemmeafgivningen har adgang til at gøre sig bekendt med:

- 1) Ved folketingsvalg: den fortegnelse over opstillingsberettigede partier, som Økonomi- og Indenrigsministeriet via Direktoratet for Kriminalforsorgen sender til alle institutioner, når der er udskrevet folketingsvalg.
- 2) Ved Europa-Parlamentsvalg: den fortegnelse over de opstillede kandidatlistor (partier) og de opstillede kandidater, som Økonomi- og Indenrigsministeriet via Direktoratet for Kriminalforsorgen sender til alle institutioner senest 3 uger før valgdagen.
- 3) Ved kommunale og regionale valg: den vejledning om brevstemmeafgivning til de pågældende kommunale og regionale valg ved brevstemmeafgivning i kriminalforsorgens fængsler og arresthuse, som Økonomi- og Indenrigsministeriet via Direktoratet for Kriminalforsorgen sender til alle institutioner senest 3 uger før valgdagen.
- 4) Ved landsdækkende folkeafstemninger: den vejledning om brevstemmeafgivning ved folkeafstemningen, som Økonomi- og Indenrigsministeriet via Direktoratet for Kriminalforsorgen sender til alle institutioner forud for folkeafstemningen.
- 5) Ved bindende kommunale folkeafstemninger: Den meddelelse om det eller de spørgsmål, der skal afholdes folkeafstemning om, jf. § 9 b, stk. 3, i lov om kommunernes styrelse, som kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor folkeafstemningen skal afholdes, skal bekendtgøre i medfør af § 105 c i lov om kommunale og regionale valg på kommunens hjemmeside og i de stedlige dagblade eller lokalaviser.

Stk. 2. Stemmемodtagerne skal endvidere sørge for, at vælgeren fra det tidspunkt, de fortegnelser, der er nævnt i nr. 1 og 2, kan fremskaffes, efter anmodning forud for stemmeafgivningen har adgang til at gøre sig bekendt med:

1) Ved folketingsvalg: de godkendte fortegnelser over de opstillede partier og de opstillede kandidater for den opstillingskreds, hvor vælgeren har fast bopæl.

2) Ved kommunale og regionale valg: de godkendte kandidatlistor, herunder samtlige kandidaters navne, til kommunale og regionale valg samt oplysning om anmeldte listeforbund og valgforbund til kommunalbestyrelsesvalg og regionsrådsvalg for den kommune og region, hvor vælgeren har fast bopæl.

Stk. 3. Når meddelelsen, der er nævnt i stk. 1, nr. 5, er bekendtgjort på kommunens hjemmeside, giver kommunen hurtigst muligt besked herom til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Stk. 4. Når de godkendte fortegnelser, der er nævnt i stk. 2, nr. 1, foreligger, giver Økonomi- og Indenrigsministeriet hurtigst muligt besked herom til Direktoratet for Kriminalforsorgen.

Stk. 5. Institutionen skal i passende tid forud for valget eller afstemningen orientere vælgerne om muligheden for at fremsætte anmodning efter stk. 2. *Stk. 6.* Stemmемodtagerne må ikke uopfordret give vælgerne andre oplysninger om de opstillede partier (kandidatlistor) og kandidater end de oplysninger, der fremgår af de fortegnelser henholdsvis den vejledning, der er nævnt i stk. 1 og 2. Stemmемodtagerne kan besvare eventuelle forespørgsler fra vælgerne om, hvorvidt bestemte personer er opstillet som kandidater til valget, såfremt stemmемodtagerne har kendskab hertil.

Stk. 7. I tilfælde, hvor vælgeren til folketingsvalg eller kommunale og regionale valg tilkendegiver at ville stemme på en bestemt person, hvorom det ikke med sikkerhed vides, om vedkommende er kandidat til valget eller er kandidat til valget i den storkreds henholdsvis kommune eller region, hvor vælgeren har fast bopæl, skal stemmемodtagerne orientere sig i de fortegnelser, der er nævnt i stk. 1 og 2, med henblik på at vejlede vælgeren om stemmeafgivningen.

§ 17. Stemmемodtagerne må ikke bære emblemer, mærkater eller lignende, der angiver tilknytning til et bestemt parti (kandidatliste) eller en bestemt kandidat. Stemmемodtagerne må heller ikke bære emblemer, mærkater eller lignende, der angiver stillingtagen til aktuelle politiske spørgsmål eller i øvrigt udtrykker en bestemt politisk holdning eller lignende.

§ 18. Det er tilladt, at institutionen fører lister over de vælgere, der har afgivet brevstemme eller har fået tilbud herom, såfremt dette skønnes hensigtsmæssigt for at sikre, at alle indsatte får tilbud om at afgive brevstemme. Sådanne lister må ikke vises til uvedkommende og skal tilintetgøres, når klagefristen er udløbet, og eventuelle klager over det pågældende valg henholdsvis den pågældende folkeafstemning er endeligt afgjort.

Stk. 2. Hvis en vælger, der er indsat i institutionen, og som kan have afgivet brevstemme i institutionen, er afgået ved døden inden valgdagen, skal institutionen snarest underrette vedkommende kommunalbestyrelse herom.

Kapitel 8

Ikrafttræden

§ 19. Bekendtgørelsen træder i kraft den [indsættes].

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 1136 af 18. oktober 2017 om brevstemmeafgivning i kriminalforsorgens anstalter og arresthusene ophæves.

Økonomi- og Indenrigsministeriet, den [indsættes]